

Sygn. akt: I C 97/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Pręcerek
Protokolant:	p.o. sekretarki Paulina Białkowska

po rozpoznaniu w dniu 08 maja 2019 r. w Lidzbarku Warmińskim na rozprawie

sprawy z powództwa M. B. (1)

przeciwko B. K. (1), M. K. (1), A. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki kosztami procesu na rzecz pozwanych.

SSR Agnieszka Pręcerek

Sygn. akt I C 97/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia (...) r. powódka M. B. (1) wniosła przeciwko pozwanym: małoletniemu B. K. (1) oraz przeciwko jego przedstawicielom ustawowym M. K. (1) i A. K. pozew o zapłatę solidarnie zadośćuczynienia na jej rzecz wraz ustawowymi odsetkami. Powódka wskazała, że w dniu (...) r. w miejscowości O. małoletni pozwany spowodował naruszenie narządu ciała powódki w ten sposób, że uderzył jej rękę w drewnianą ławkę w wyniku czego doznała ona złamania kości przedramienia prawego kończyny górnej, czym spowodował naruszenie prawidłowych czynności narządu ciała na czas trwający dłużej niż 7 dni, czym naruszył swoim zachowaniem normę z art. 157 § 1 k.k. Powyższe zostało ustalone przez Sąd Rejonowy w B. III Wydział Rodzinny i Nieletnich postanowieniem z dnia (...) r. sygn. akt (...), w którym to Sąd zobowiązał nieletniego do wykonania pracy społecznej polegającej na wykonaniu prac porządkowych na rzecz Urzędu Gminy w G. w wymiarze 2 godzin tygodniowo przez okres 2 miesięcy, łącznie w wymiarze 16 godzi. Dalej powódka podała, że na skutek tego zdarzenia przeszła dwie operacje. Po zakończeniu leczenia powódka korzystała z rehabilitacji, jednakże cały czas odczuwa drętwienie palca III ręki, czucie na powierzchni palca jest osłabione, ruchomość nadgarstka nieco ograniczona. Ponadto stwierdzono u powódki zanik w okolicy klebu kciuka. Powódka wymagała opieki i pomocy osób trzecich przy wykonywaniu codziennych obowiązków. Przed zdarzeniem była aktywna fizycznie a obecnie musi ograniczyć czynności związane z uprawą działki i oszczędzać prawą rękę. Przed zdarzeniem powódka opiekowała się wnuczką, a obecnie trudność sprawia powódce wzięcie wnuczki na ręce gdyż od razu odczuwa ból całej ręki. Po tym zdarzeniu powódka ma lęk gdy widzi i słyszy krzyki nastolatków. Małoletni nigdy nie przeprosił powódki i nie wykazał żadnej skruchy. Małoletni w dniu zdarzenia miał 13 lat więc odpowiada

na zasadzie winy art. 426 w zw. z art. 415 kc. Natomiast odpowiedzialność odszkodowawcza rodziców wynika z art. 415 kc- rodzice odpowiadają z tytułu nadzoru za szkodę wyrządzoną w sposób zawiniony przez małoletniego powyżej 13 lat, wtedy gdy zostanie im udowodniona konkretna wina pozostająca w związku przyczynowym ze szkodą. Wina pozwanych sprowadza się do nieprawidłowej opieki i wychowaniu syna. Pozwani nie wykazali zrozumienia, współczucia ani skruchy. Zachowanie pozwanego M. K. (1), który powiedział „że mój syn pobił jakąś starą babę” świadczy o tym, że akceptuje zachowanie syna i nie widzi w tym nic złego.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości. W pierwszej kolejności pozwani zakwestionowali, że B. K. (1) dopuścił się opisanego czynu i jakiegokolwiek czynu na szkodę powódki. Ustalenia Sądu Rejonowego w B. w sprawie I. N. (...) nie są dla Sądu wiążące. Zgodnie z regułą określona w art. 6 kc ciężar udowodnienia roszczenia spoczywa na powódce. Natomiast powódka powołała się w pozwie jedynie na ustalenia Sądu w B. i poza tym nie przytoczyła jakichkolwiek okoliczności świadczących o popełnieniu na jej szkodę przez pozwanego czynu karalnego. W dalszej części pozwani wskazali, że w sprawie I. N. (...)Sąd nie dopuścił zeznań świadka A. P., której zeznania były kluczowe. Powódka przed oskarżaniem B. K. (2) oskarżała o ten czyn inną osobę M. K. (2). Wskazano także, że odpowiedzialność rodziców za szkody powstałe w skutek czynów niedozwolonych popełnionych przez ich dzieci w przypadku gdy dziecko skończyło 13 rok życia odpowiedzialność opiera się na ogólnej zasadzie odszkodowawczej – to znaczy gdy zostanie im udowodniona ich własna konkretna wina pozostająca w związku przyczynowym ze szkodą. Powódka zaś nie przytoczyła jakichkolwiek okoliczności świadczących o winie pozwanych. Sam fakt przebywania 15 letniego syna bez opieki rodziców nie może stanowić ich winy.

Pozwani ponadto podnieśli, że roszczenie powódki jest również rażąco wygórowane i niewspółmierne do doznanych obrażeń.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący co następuje:

Pozwany B. K. (1) urodził się (...) W dniu (...) r. miał 14 lat, uczył się w III klasie w Gimnazjum przy ulicy (...) w O.. B. K. (1) po szkole wracał do domu. Pozwany grał w piłkę nożną w klubie w O., gdzie na treningi przywożony był przez swoich rodziców M. K. (1) i A. K. (najczęściej przez matkę). Pozwany B. K. (1) w dniu (...)r. nie przebywał wraz z kolegami w O. na osiedlu zamieszkałym przez powódkę M. B. (1). Pozwany zaczął spędzać czas z kolegami pod blokiem zamieszkałym przez powódkę od połowy wakacji 2015 r. Pozwani A. K. i M. K. (1) nie mieli problemów wychowawczych z synem.

W dniu (...) r. powódka M. B. (1) wykonała RTG nadgarstka prawego w Powiatowej (...) w B., w wyniku którego stwierdzono u powódki złamanie części dystalnej kości promieniowej. Od dnia (...)r. powódka przebywała na Oddziale (...) Urazowo-Ortopedycznej w SzpitaluM. w O. gdzie rozpoznano u niej zastarzałe złamanie końca dalszego kości promieniowej prawej. Powódce wykonano otwarte nastawienie złamania z wewnętrzną stabilizacją – kość i podczas wypisu zalecono oszczędzanie operowanej kończyny, elewacje kończyny oraz kontrolę w poradni ortopedycznej za 10-14 dni. Następnie w poradni ortopedycznej powódka była w dniu (...) r. oraz (...) r. Rozpoznano u powódki zespół cieśni nadgarstka- odczuwała parestezje palca III ręki prawej, zanik w okolicy klebu kciuka, ruchomość nadgarstka nieco ograniczona. Dnia (...) r. w Wojewódzki (...) w O. w wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono bardzo ciężkie uszkodzenie prawego nerwu pośrodkowego na wysokości nadgarstka.

W dniu (...) r. powódka M. B. (1) złożyła ustne zawiadomienie na policji, iż w dniu(...)r. w miejscowości O. B. K. (3) dokonał uszkodzenia jej ciała- uderzył ręką powódki w drewnianą ławkę w wyniku czego doznała złamania prawej ręki. Powódka wskazał, że D. T. powiedział jej, że osobą która ją uderzyła to był pozwany B. K. (1). Postanowieniem z dnia(...) r. w Sąd Rejonowy w B. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie I. N. (...) wszczął postępowanie wobec nieletniego B. K. (1) w celu ustalenia czy nieletni popełnił czyn karalny. Następnie Postanowieniem z dnia (...) r. Sąd po przeprowadzeniu postępowania ustalił, że B. K. (1) popełnił czyn karalny przez to, że w dniu (...) r. w miejscowości O., woj. (...) - (...), przy ulicy (...) spowodował naruszenie czynności narządu ciała M. B. (1), w ten sposób, że uderzył jej rękę w drewnianą ławkę w wyniku czego doznała ona złamania kości przedramienia lewego kończyny górnej, czym spowodowała naruszenie prawidłowych czynności narządu ciała na czas trwający dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 157 §

1 kk i zobowiązał nieletniego B. K. (1) do wykonania pracy społecznej polegającej na wykonaniu prac porządkowych na rzecz Urzędu Gminy w G. w wymiarze 2 godzin tygodniowo przez okres 2 miesięcy, łącznie w wymiarze 16 godzin. W ustawowym terminie B. K. (1) reprezentowany przez przedstawicieli ustawowych nie odwołał się od przedmiotowego postanowienia. Oddalono wniosek ojca nieletniego M. K. (1) o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem.

Powódka wzywała pozwanych M. K. (1) i A. K. – jako opiekunów prawnych B. K. (1) do zapłaty kwoty (...) zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną przez ich syna w dniu (...) r. Pozwani nie uznali roszczeń powódki.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 21-27; postanowienie z dnia (...) r. k. 20; postanowienie z dnia (...)r. k. 19; wezwania k. 10-14 i 16-17; pismo pozwanych k. 15 i 18; zeznania świadka A. P. k. 76 v.-78 v. płyta cd k. 80; zeznania świadka M. K. (2) k. 120 v.-121; zeznania świadka M. H. k. 121-121 v.; zeznania świadka D. T. k. 121 v. -122 v.; zeznania świadka K. P. k. 132 v.-133 płyta cd 136; częściowo zeznania świadka K. C. (1) k. 75v-76 płyta cd k. 80; częściowo zeznania świadka M. B. (2) k. 78v. – 79 płyta cd k. 80; przesłuchanie pozwanego B. K. (1) k. 134-134 v. płyta cd k. 136 w zw. z k. 61—61 v; przesłuchanie pozwanego M. K. (1) k. 134 v. płyta cd k. 136 w zw. k. 61 v.; przesłuchanie pozwanej A. K. k. 134 v. płyta cd k. 136 w zw. k. 61 v; częściowo przesłuchanie powódki k. 133 v-134 płyta cd k. 136. W zw. z k. 60v-61; dokumenty z akt sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w B. sygn. Akt (...)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację dołączoną do akt i dokumentacji z akt sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w B. sygn. Akt (...). Nadto Sąd oparł się na zeznaniach przesłuchanych świadków: A. P., D. T., M. H., K. P., M. K. (2), natomiast pozostałe przesłuchane osoby, tj. K. C. (2) i M. B. (2) w zakresie przedmiotu sprawy nie mieli wiadomości odnośnie zdarzenia podawanego przez powódkę, dlatego też Sąd poczynił ustalenia na podstawie ich zeznań tylko w częściowym zakresie.

Z uwagi na fakt, iż w dniu (...)r. B. K. (1) miał skończone 13 lat podstawą jego odpowiedzialności oraz jego rodziców pozwanych A. K. i M. K. (1) jest przepis art.415 kc. Powódka zatem winna była wykazać przesłanki tej odpowiedzialności, tj. winę, szkodę oraz związek przyczynowy pomiędzy winą a zaistniałą szkodą.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną. Podkreślić należy, że związanie wymienionymi ustaleniami dotyczy jedynie prawomocnych wyroków karnych skazujących. A contrario, sąd cywilny nie jest związany ustaleniami wyroku uniewinniającego, umarzającego postępowanie z powodu okoliczności wyłączających dopuszczalność postępowania karnego (umorzenie bezwarunkowe), warunkowo umarzającego postępowanie, a także wyrokiem nakazowym. Nie wiąże również sądu w postępowaniu cywilnym postanowienie sądu rodzinnego wydane na podstawie ustawy z dnia (...) r. o postępowaniu w sprawie nieletnich ustalające popełnienie czynu karalnego przez nieletniego i kwalifikację czynu, w którym zastosowano środki wychowawcze (uchwała SN z dnia (...)r., III (...), z. 11-12, poz. 219, z glosą T. E.). Tym samym, postanowienie sądu rodzinnego wydane na podstawie wskazanej wyżej ustawy, ustalające popełnienie czynu karalnego przez nieletniego i kwalifikację czynu, w którym zastosowano środki wychowawcze (art. 55 § 1 powołanej ustawy), nie wiąże sądu w postępowaniu cywilnym (art. 11 kpc).

Wobec powyższego zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 kc jest przepis art. 232 kpc, zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W myśl przytoczonych przepisów, to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie.

Wskazać należy, że powódka nie wykazała, iż to pozwany B. K. (1) w dniu (...)r. złamał jej rękę.

Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanym, albowiem zeznania te korespondują zeznaniami świadków A. P., D. T., M. H., K. P., M. K. (2). Zarówno pozwani jak i świadkowie zeznali, że w dniu (...) r. B. K. (1) nie było w O. przy bloku powódki i nie mógł złamać rękę powódce. Zeznania w tym zakresie są spójne, logiczne i konsekwentne. Należy wskazać, że już podczas rozpytywania przez policjantów świadków- kolegów B. K. (1)- wskazywali oni, że pozwany nie przebywał tamtego dnia z nimi i opisali zdarzenie dotyczące szarpania i rowerów. Zarówno pozwany B. K. (1) jak i przesłuchany D. T. cały czas konsekwentnie wskazywali, że pozwanego w dniu (...) r. nie było pod blokiem powódki. Pozostali świadkowie zapytani podczas przesłuchania przed Sądem Rejonowym w B. o zdarzeniu związanym z połamaniem ręki powódce zeznawali, że nie pamiętają takiego zdarzenia. Rozpytani przed tutejszym Sądem również potwierdzili, że nie było z nimi pozwanego tamtego dnia. Wszyscy świadkowie podali, że tamtego dnia przed blokiem powódki był D. T., M. K. (3), K. P. i M. H., natomiast nie było z nimi B. K. (1). Ponadto świadek A. P. potwierdziła, że powódka oskarżała o złamanie ręki jeszcze inne osoby. Świadek ten również potwierdził, że B. K. (1) nie został wskazany jako sprawca, lecz został przez jej syna wymieniony na kartce jako osoba, z którą się koleguje. Ważne jest, iż taka kartka powstała w sierpniu 2015 r. – a wtedy pozwany zaczął już przebywać na osiedlu z pozostałymi kolegami (co sam przyznał). D. T. i jego mama konsekwentnie zaprzeczyli aby jako sprawcę wskazano B. K. (1). Ponadto zaprzeczyli aby dokument- tj. przedłożona przez powódkę odręcznie napisana kartka, była tą którą sporządził D. T. w obecności matki A. P.. Dlatego też Sąd nie oparł się na tym dowodzie jako świadczącym o wskazaniu sprawcy zdarzenia. Duże wątpliwości Sądu budzi jak powstał ten dokument i przez kogo został sporządzony.

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że B. K. (1) jest sprawcą zdarzenia opisanego przez powódkę. Sąd w tym zakresie nie uznał za wiarygodne zeznania powódki, że od początku wiedziała i rozpoznała, że to pozwany B. K. (1) był sprawcą zdarzenia. Po pierwsze zeznaniom powódki zaprzeczyli nie tylko koledzy B., ale i dodatkowo A. P.. Świadek ten w bardzo wiarygodny sposób opisała przebieg rozmowy z powódką. W ocenie Sądu nie ma żadnych podstaw by przyjąć aby świadek kłamała- zwłaszcza, iż nie jest zainteresowana rozstrzygnięciem w niniejszej sprawie na korzyść którejś ze stron. Świadek bardzo szczerze wyznała przed sądem, że zna powódkę i sobie pomagały jednakże „ten chłopiec został posądzony o czyn, którego nie zrobił”. Warto także zaznaczyć, że przesłuchani świadkowie- koledzy- zeznawali również bardzo szczerze i tak naprawdę wskazując bardziej na swój udział w zdarzeniu, które miało miejsce pomiędzy nimi a powódką, tj. sprzeczki do jakiej doszło o rowery pozostawione na klatce.

W tym miejscu warto wskazać, że powódka zdarzenie na policję zgłosiła po upływie 2 miesięcy- co również potwierdza fakt, że nie była pewna kto był sprawcą zdarzenia. Twierdzenia powódki odnośnie poszukiwania i ustalania sprawcy wraz z członkami rodziny nie została wykazana w toku tego postępowania. Powódka na te okoliczności nie powołała żadnych świadków- chociażby synów, o których mówiła podczas jej przesłuchania.

W zakresie braku obecności pozwanego B. K. (1) w dniu (...) r. pod blokiem powódki świadczą również zeznania jego matki A. K., która zeznała, że mając 4 dzieci, które uczęszczają do różnych szkół oraz na różne zajęcia dodatkowe, ze względów organizacyjnych nie mogła sobie pozwolić aby jej syn wracał tak późno ze szkoły do domu. Pozwana wskazała, że jest pewna tego, że w czerwcu jej syn nie przebywał w O. w godzinach wieczornych i nie mógł uczestniczyć w zdarzeniu opisanym przez powódkę. Sąd zeznania te uznał za wiarygodne i zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, zwłaszcza, że w toku procesu potwierdzono, iż B. uczęszczał na dodatkowe zajęcia piłki nożnej, na które był przywożony i odbierany przez rodziców.

Przechodząc zaś do roszczenia zgłoszonego przeciwko rodzicom A. K. i M. K. (1). Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w ocenie Sądu powódka nie wykazała ani winy pozwanych – na czym miała polegać- i to tylko wtedy, gdy szkoda pozostawałaby w związku przyczynowym z niedopełnieniem obowiązku nadzoru nad małoletnim. W okolicznościach niniejszej sprawy to powódka musiała wykazać, że szkoda pozostaje w związku przyczynowym z nieprawidłowym wykonywaniem nadzoru przez nadzorującego i wykazać osobie sprawującej nadzór winę na zasadach ogólnych - co w sprawie nie miało miejsca. Powódka ograniczyła się jedynie do wskazania w pozwie, iż wina pozwanych spowodowana jest nieprawidłowościami w opiece i wychowaniu syna. Należy wskazać, że w toku postępowania przed

Sądem Rejonowym w B. przeprowadzono wywiad co do pozwanego B. K. (1) i nie stwierdzono aby sprawiał on kłopoty wychowawcze czy miał problemy w szkole. Ponadto przesłuchiwani świadkowie – koledzy B. wskazywali, że uczęszcza on na zajęcia piłki nożnej, na które wożą go pozwani rodzice. W ocenie Sądu nie można oczekiwać aby rodzice pełnili opiekę 24 godzinną na chłopcem, który ma 14 lat. Wiadomym jest, że taka osoba może przebywać już poza domem bez opieki rodziców. Natomiast powódka nie wykazała, aby pozwany B. K. (1) sprawiał problemy wychowawcze, za które winę ponoszą jego rodzice i pozostaje to w związku z jej szkodą.

Na marginesie zważenia wymaga, że powódka również nie wykazała w toku procesu wysokości szkody- albowiem przedstawiony materiał w postaci dokumentacji medycznej i zeznań powódki nie jest wystarczający do określenia wysokości należnego jej zadośćuczynienia, zwłaszcza, że dokumentacja medyczna potwierdza, że złamanie było zastarzałe. Powódka winna była również w tym zakresie wykazać większą aktywność dowodową chociażby zgłaszając dowód z opinii biegłego specjalisty.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że powództwo jako niezasadne podlega oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc - odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanych. Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi a podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Do kręgu tych okoliczności mogą należeć fakty związane z samym procesem jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Sąd wziął pod uwagę sytuację majątkową i osobistą powódki, a szczególności niski dochód w postaci renty. Sąd wziął pod uwagę także fakt, iż powódka mając na uwadze treść postanowienia wydanego przez Sąd Rejonowy w B. mogła pozostawać w obiektywnym przekonaniu o zasadności zgłoszonego roszczenia i w tych okolicznościach obciążanie powódki tymi kosztami procesu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

SSR Agnieszka Pręcerek